

Ohkolan Kyläkalenteri 2023

**- Siirtolaisasutuksen tulo Ohkolaan
1940-luvun lopulla**

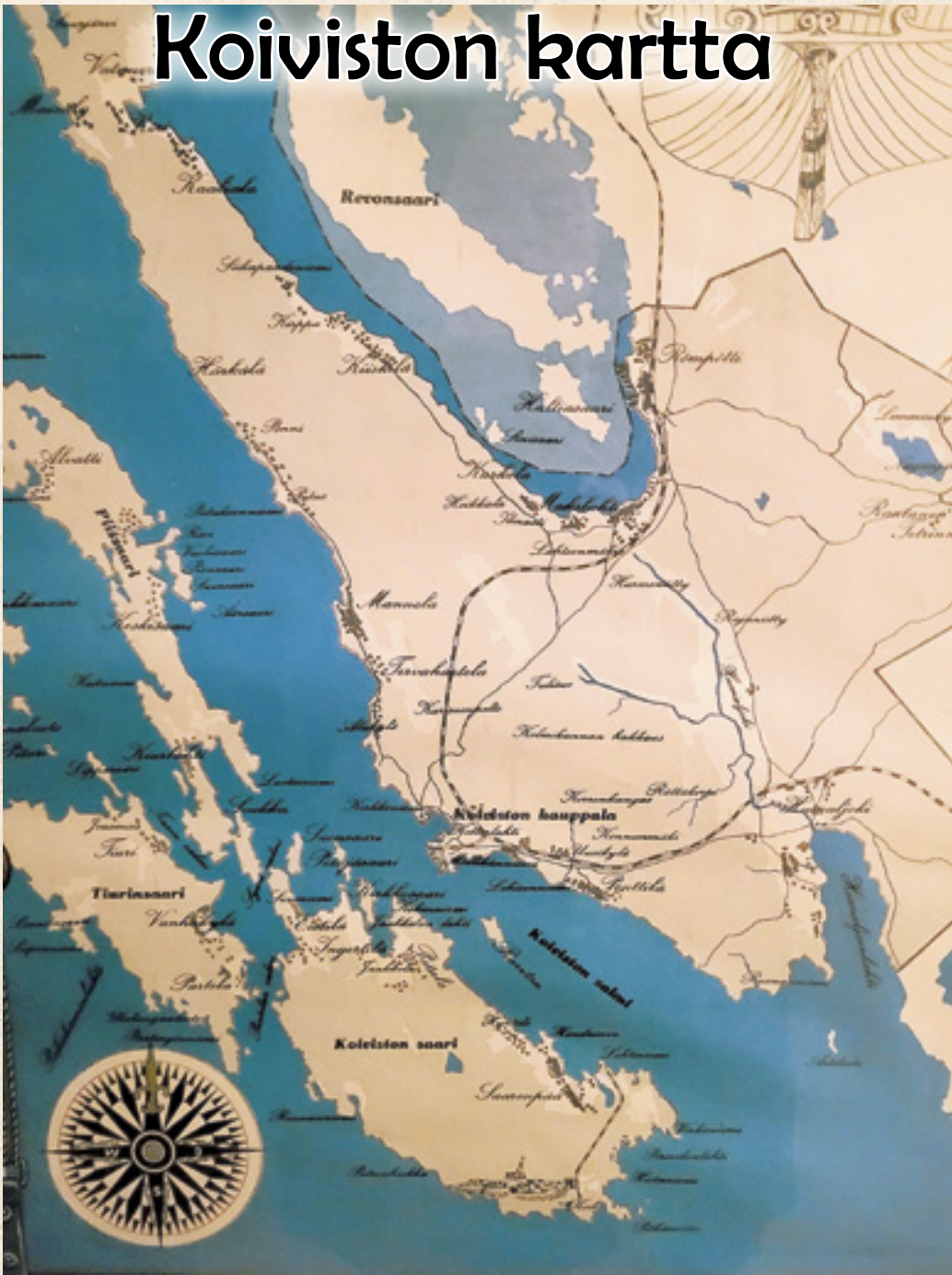
*Ohkolan Kyläyhdistys on seinäkalenterien muodossa
v 2020-2023 kertonut Ohkolan syntytarinaa.*

*Tämä on kalenterisarjan neljäs osa, jossa kerrotaan
siirtolaisten asuttumisesta Ohkolaan sodan jälkeen
1940-1950-luvuilla.*

*Kalenterin myyntihinta on 8 euroa. Tuotto käytetään
Ohkolan yhdistystoimintaan ja koululaisten hyväksi.*

Koiviston kartta

Koiviston pitäjä sijaitsi Suomenlahden rannalla. Maanviljelyksen lisäksi koivistolaisten pääelinkeinoja oli merenkulku, kalastus ja laivojen rakentaminen.

”Ja taasha myö muutettiin”

Suomen ja Neuvostoliiton välisten sotien, 30.11.1939–13.3.1940 (Talvisota) ja 25.6.1941–19.9.1944 (Jatkosota), seurauksena lähes puoli miljoonaa suomalaista menetti kotinsa. Sotakorvausten maksamisen lisäksi siirtoväen asuttaminen oli Suomen jälleenrakentamisen suurimpia haasteita. Suuri siirtolaisten määrä selittyy sillä, että koko sotatoimialue tyhjennettiin siviileistä ja kotieläimistä. Sota-alueelle jäi ainoastaan ”tappelijat”. Suuri osa siirtolaisista teki evakkomatkan kahteen kertaan, koska he ehdivät palata sodan runtelemille kotiseuduilleen talvisodan jälkeen.

Hyvä kuvaus tapahtumista löytyy osoitteesta www.iltalehti.fi/kotimaa karjalaisten evakointi, näin se tehtiin.

Sodassa menetettyjen alueiden väestö, joista valtaosa oli karjalaisia, oli asutettava nopeasti uudestaan. Tätä varten säädettiin vuonna 1945 maanhankintalaki. Koska suurin osa siirtoväestä oli maatalousväestöä, siirtoväkeä varten perustettiin uusia maatiloja. Uusiin tiloihin otettiin maata erityisesti valtiolta, kunnilta ja seurakunnilta. Valtaosa maasta pakkolunastettiin kuitenkin maanviljelijöiltä.

Tässä kalenterissa kerrotaan kuvin ja pikkukertomuksin, miten siirtoväki asuttautui Ohkolan kylään. Ohkolaan muodostui 26 uutta pientilaa ja 4 asuintilaa sodassa mukana olleille paikallisille (Oiva Alanko, Pauli Allonen, Toivo Aunola ja Vilho Lindqvist). Näihin pääasiallisesti valtio osoitti paikat noudattaen moninaista kokonaisharkintaa. Pakkolunastusten perusteita olivat mm. tilakoko, maanviljelyksen pääasiallisuus elinkeinona, perillisten määrä jne. Vapaaehtoiseen kauppaan perustui kaksi luovutusta: Saunalansaari Keravanjärvellä, johon muodostui Saaristosta lohkottu tila. Sen asutti Lemetyisen perhe, joka lähti evakkoon Uukuniemeltä. Ahtiaisen perhe rakensi monivaiheisen evakkomatkan päätteeksi kodin Ohkolantien varteen. He olivat lähtöisin Kivennavalta.

Siirtoväki tuli Ohkolaan Karjalan kannakselta Koiviston pitäjästä, sen eri kylistä. Pika-asutuslain perusperiaate oli se, että saman kunnan ihmisiä sijoitetaan samalle seudulle. Maatalousministeriön asutusasiainosaston yliohtaja oli tuolloin Veikko Vennamo. Mäntsälässä asutusasioita hoiti Antti Väisänen.

1940-luvun loppu on siis ollut kylässämme melkoista rakentamisen ja uudisraivauksen mylläkkää. Tulijat olivat pakon edessä joutuneet jättämään kotiseutunsa. Paikalliset tilat joutuivat luovuttamaan maata. Tulijoita autettiin kuitenkin pääosin myötämielisesti uuden elämän alkuun.

Karjalaisten kyläämme tuomat tavat ja perinteet ovat sittemmin sekoittuneet osaksi elämäämme. Iloisesti karjalan murretta haastavat ihmiset ovat rikastuttaneet kyläämme monin tavoin. Seuratoiminta sai uusia aktiiveja. Elna Mäkeläinen kertoo Kylälehden nu-

Koulun merkitys perheitä ja lasten ystävyysuhteita yhdistävänä asiana oli 1940–1950-lukujen taitteessa erityisen suuri. Kuvassa Ohkolan koulun ”Kamariorkesteri” 1953 Viulu: Marjatta Kälvälä. Mandoliinit: Tarja Lahti, Kerttu Tikkanen ja Mirjam Kälvälä. Kitarat: Helinä Leinonen, Riitta Lehto ja Kaisa Metsola. Piano: Raili Peussa ja Tuula Anttila (pianistit puuttuvat kuvasta). Käden heiluttaja: Opettaja Väinö Vainio

merossa 59 (2010) tärkeästä hetkestä; ”Maatalousnaisten puheenjohtaja Jaakkolan emäntä, Martta Ojamo sanoi tervetulopuheessaan, että tästä lähtien Ohkolassa ei ole siirtolaisia, eikä evakoita, on vain ohkolalaisia. Sen jälkeen olen ollut mukana kaikissa kylätapahtumissa, minä olen karjalta ehtinyt.”

Elämän alkuun päästiin omavaraistalouden keinoin ja lisätöitä tekemällä. Pienten tilojen kannattavuus ja maatalouden rakennemuutos ovat muuttaneet pienten tilojen omistussuhteita melko lailla. Luvut kertovat, että vuonna 1979 Ohkolassa oli 48 lypsykarjatilaa ja nyt yksi Arola-Jokelanseudulla.

Moninainen yhdistystoiminta auttoi myös ihmisten tutustumisessa. Kuva näytelmästä Roinilan talossa. Hevosta ohjastaa Jaakko Liljavirta, seuranaan Marjatta Kälvälä (nyk. Perttilä)

Tammikuu 2023

Männistö

Koiviston Makslahdelta Ohkolaan – Evakkomatka monen mutkan kautta mm. Perniöön äitini kotitaloon, josta isäni Gunnar Peussa löysi vaimoksi talon tyttären. Erland ja Anna Maria Peussa, isäni vanhemmat sekä Erlandin (äijä) iäkäs äiti Beata asuivat Ohkolassa Jurkan mökissä, kun taloa rakennettiin Keravanjärventien varteen. Talo valmistui vuonna 1948, peltoa raivattiin. Mukaan Makslahdelta tuli kolme lehmää ja Piirto-hevonen sekä radio. Ei muuta. Evakkotilan maat lohkottiin Jaakkolan tilasta, noin kahdeksan hehtaaria. Metsää noin 20 hehtaaria Keravanjärven takaa.

Männistön taloa asuttaa nyt naapurinamme Sipolan perhe, maat ovat Lepolalla. Mummo Anna Maria sanoi kuolemaansa asti: ”Myö männään takasin Karjalaan”. Näin kertoi Pirjo Raitasaari

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
52	JOULUKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 48 1 2 3 4 49 5 6 7 8 9 10 11 50 12 13 14 15 16 17 18 51 19 20 21 22 23 24 25 52 26 27 28 29 30 31	HELMIKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 5 1 2 3 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 7 13 14 15 16 17 18 19 8 20 21 22 23 24 25 26 9 27 28					1 ★ Uudenvuodenp.
1	2 Aapeli	3 Elmeri, Elmo	4 Tiitus, Ruut	5 Lea, Leea	6 Harri ★ Loppiainen	7 Aku, Aukusti ○	8 Titta, Hilppa
2	9 Veikko, Veli, Veijo	10 Nyyrikki	11 Kari, Karri	12 Toini	13 Nuutti	14 Sakari, Saku, Sasu	15 Solja ●
3	16 Ilmari, Ilmo	17 Toni, Anton, Antto	18 Laura	19 Heikki, Henri, Henna	20 Sebastian	21 Aune, Oona, Netta ●	22 Visa
4	23 Enni, Eine, Eini	24 Senja	25 Paavo, Pauli, Paul	26 Joonatan	27 Viljo Vainojen uhrien muistopäivä	28 Kalle, Kaarlo, Kaarle ●	29 Valtteri
5	30 Irja	31 Alli					

Helmikuu 2023

Kurjen talo

Vuonna 1948 valtio raivautti kolme noin 10 hehtaarin ns. kylmää tilaa Pyydyskorven perukoilta. Tilat lohkottiin Vanhan-Pirjolan tilasta. Kylmä tila tarkoitti sitä, että tila raivattiin pystymetsästä. Lisäksi jokaiselle vähän kotimetsää ja varsinaista metsää Keravanjärven alueelta 13 kilometrin päästä.

Erikorvesta tuli koti Elina ja Vilho Kurjen perheelle. Koiviston Maksлахden kylästä tuli vanha rajanaapuri uudeksikin, Kolkan Armas ja Hilda sekä kaksi tytärtä ja kaksi poikaa. Kolmas kylmätilallinen oli Hietasen Erkki ja Impi lapsineen. Raija Kurki muistelee, että Niemenoja ja Kiviaura oli palkattuna ravaustöihin. Kuvassa Vilho-äijä on hakenut hevosella väkeä linja-autolta. Taustalla Hietasen rakennuksia ja peltoalue, etualalla Kolkan maita.

Evakkomatkalta on edelleen muistona sokertuusa. Kolkan Impillä oli tapana sanoa: "Oot sie miun lapseinkaan, jos et tanssii ossaa".

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
5	TAMMIKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 52 1 2 3 4 5 6 7 8 1 2 3 4 5 6 7 8 2 9 10 11 12 13 14 15 3 16 17 18 19 20 21 22 4 23 24 25 26 27 28 29 5 30 31	MAALISKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 9 1 2 3 4 5 10 6 7 8 9 10 11 12 11 13 14 15 16 17 18 19 12 20 21 22 23 24 25 26 13 27 28 29 30 31	1 Riitta	2 Jemina, Lumi, Aamu	3 Hugo, Valo	4 Ronja, Armi	5 Asser ★ Kynttilänpäivä Runebergin p.
6	6 Tiia, Terhi, Teija Saamelaisten kans.p.	7 Riku, Rikhard	8 Laina	9 Raija, Raisa	10 Elina, Ella, Ellen	11 Iisa, Isabella, Talvikki	12 Elma, Elmi
7	13 Sulo, Sulho	14 Voitto, Tino, Valentin Ystävänpäivä	15 Sipi, Sippo	16 Kai	17 Väinö, Rita, Karita	18 Kaino	19 Eija ★ Laskiaissunnuntai
8	20 Heli, Heljä, Helinä	21 Keijo Laskiaistiistai	22 Tuuli, Hilda, Tuulikki	23 Aslak	24 Matti, Matias	25 Tuija, Tuire, Vanessa	26 Nestori
9	27 Torsti	28 Onni, Sisu Kalevalan päivä, suomal. kulttuurin p.					

Maaliskuu 2023

Koivikko

Vilhelmiina Peussalle ja pojalleen Toivolle osoitettiin asuinpaikaksi Teerimäen (Nikkilä) tilasta lohkottu Koivikko Metsäkulmalta v. 1947. Toivo oli nuori ja taisteli jatkosodassa. Aluksi he asuivat Nikkilän muonamiehen mökissä. Toivo avioitui Nikkilän piian Hellin kanssa ja siitä se sitten lähti.

Kuvassa näkyy keskellä ensin rakennettu karjasuoja, jonka päädyssä oli asunto. Rekikuvassa näkyy sitten myöhemmin rakennettu varsinainen asuintalo. Hevoset olivat työssä ja kulkemisessa tärkeitä.

Karjalaisten mukana tuli monia ruokareseptejä. Esimerkiksi karjalanpiirakat erilaisilla täytteillä, ohra, peruna ja marjat sekä karjalanpaisti, jota nimitetään myös evakkopaistiksi.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
9	HELMIKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 5 1 2 3 4 5 6 6 7 8 9 10 11 12 7 13 14 15 16 17 18 19 8 20 21 22 23 24 25 26 9 27 28	HUHTIKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 13 1 2 3 4 5 6 7 8 9 14 3 4 5 6 7 8 9 15 10 11 12 13 14 15 16 16 17 18 19 20 21 22 23 17 24 25 26 27 28 29 30	1 Alpo, Alvi, Alpi	2 Virve, Fanni, Virva	3 Kauko	4 Ari, Arsi, Atro	5 Leila, Laila
10	6 Tarmo	7 Tarja, Taru, Taika ○	8 Vilppu Naistenpäivä	9 Auvo, Edvin	10 Aurora, Aura, Auri	11 Kalervo	12 Reijo, Reko
11	13 Erno, Tarvo, Ernesti	14 Matilda, Mette, Tilda	15 Risto ●	16 Ilkka	17 Kerttu, Kerttuli	18 Eetu, Edvard	19 Juuso, Joose, Josefiina 🇫🇮 Minna Canthin p., tasa-arvon päivä
12	20 Aki, Kim, Jooa Kevätpäiväntausaus	21 Pentti ●	22 Viktor, Vihtori	23 Akseli, Selina	24 Kaapo, Gabriel	25 Aija, Aava	26 Manu, Immo, Manne ★ Marian ilmestysp. Kesäaika alkaa
13	27 Sauli, Saul	28 Armas	29 Jouni, Joni, Joonas ●	30 Usko	31 Irma, Irmeli		

Huhtikuu 2023

Virpominen on yksi Karjalasta tullut perinne:

*Virvon varvon, vitsat käyvät
tuoreeks terveeks tulevaks vuueks
muna kanastais, voi lehmästäis
leipä viljastais
Viiko pääst palkka
Muna kanastais, pannukakku taikinastais,
markka kukkaroistais, lupaatos munan?*

Koivula - Tuulensuu

Mikkolan tilalla laitettiin myyntiin 50 hehtaarin maa-alue. Ehtona siirtolaisten ostolupa ja käteismaksu. Näin Erland ja Martta Mäkeläinen (Koivula) sekä Aatami ja Tilda Mäkeläinen ja nuoripari Alpo ja Elna Mäkeläinen lapsineen (Tuulensuu) alkoivat rakentaa koteja Kortistonkulmalle v. 1947. Perheet olivat rajanaapurita jo Koivstolla, Penttilän kylässä. Näin syntyi kaksi 25 hehtaarin tilaa. Muistona evakkomatkalta valokuva-albumi ja ompelukone.

Virpominen tapahtui palmusunnuntaiaamuna. Tuulensuun lapset kävivät naapurissa virpomassa Martta-emännän, joka oli varta vasten tullut tuvan penkille peiton alle virvottavaksi. Vitsat oli itse tehty ja niissä oli kreppipaperista tehtyjä ruusuja tai narsisseja. Vitsat sidottiin yhteen kreppipaperista nauhalla, jotka käherrettiin sukkapuikon ympäri. Virpomisen jälkeen ei meinannut malttaa odottaa viikkoa, jonka jälkeen vasta sai hakea palkan. Palkkana oli 1950–60-luvulla usein iso pääsiäismuna, jossa oli sisällä jokin hely, usein sormus. Tinapaperi oli ohutta ja hienoa. Silitin paperin varovasti suoraksi ja säästin ne, muistelee Tuulensuussa asunut Pirkko Toivonen.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
13	MAALISKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 9 1 2 3 4 5 10 6 7 8 9 10 11 12 11 13 14 15 16 17 18 19 12 20 21 22 23 24 25 26 13 27 28 29 30 31	TOUKOKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 18 1 2 3 4 5 6 7 19 8 9 10 11 12 13 14 20 15 16 17 18 19 20 21 21 22 23 24 25 26 27 28 22 29 30 31				1 Peppi, Raita, Pulmu	2 Pellervo ★ Palmusunnuntai
14	3 Veeti, Sampo	4 Ukko	5 Irene, Ira, Irina	6 Ville, Vilho, Vili ○	7 Allan, Ahvo ★ Pitkäperjantai	8 Suoma, Suometar Romanien kansallisp.	9 Elias, Eelis, Eeli ★ Pääsiäispäivä 🇫🇮 M. Agricolan päivä, suomen kielen p.
15	10 Tero ★ 2. pääsiäispäivä	11 Minea, Minka, Verna	12 Julia, Julius, Janna	13 Tellervo ●	14 Taito	15 Linda, Tuomi	16 Patrik, Jalo
16	17 Otto	18 Valto, Valdemar	19 Pilvi, Pälvi	20 Nella, Neela, Lauha ●	21 Anssi, Anselmi	22 Alina, Aida	23 Jyrki, Yrjö, Jyri
17	24 Pertti, Altti, Albert	25 Markku, Marko, Markus	26 Terttu, Teresa, Tessa	27 Merja, Meea 🇫🇮 Veteraanipäivä	28 Ilpo, Tuure, Ilppo ●	29 Teijo	30 Mirja, Miia, Mira

Toukokuu 2023

Kallioniemi - Tammipää - Pikkupeltola

Uudesta-Pirjolasta lohkotusta Kallioniemestä tuli kotitila Tetrin perheelle, Juhana ja Amalia sekä lapset Maire, Olavi ja Helvi. Taka-Riiskilästä lohkottu Tammipää tuli kodiksi Malkin perheelle, Elviira ja Vilhelm Malkki sekä Eine tytär. Ali-Ollilasta lohkotusta Pikkupeltolasta tuli koti Kallosen perheelle, Katariina Kallonen lapsineen.

Kuvassa Tetrin perhe ennen evakkomatkaa. Malkin perheen muistona on Juhanan ja Amalian hääkuva.

Olavin poika Esa muistelee kertomusta, kun isä oli jatkosodassa, niin tätinsä Maire hoiti lehmien ja hevosten evakkomatkan Kallioniemeen.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
18	1 Vappu 🇫🇮 ★ Vappu, suomal. työn p.	2 Viivi, Vuokko	3 Outi	4 Roosa, Rosa, Ruusu	5 Melissa, Melina, Maini ○	6 Ylermi	7 Helmi
19	8 Heino	9 Timo, Timi 🇫🇮 Eurooppa-päivä	10 Aino, Aini, Aina	11 Osmo	12 Lotta 🇫🇮 Snellmanin päivä, suomalaisuuden p. ●	13 Kukka, Floora	14 Tuula 🇫🇮 Äitienpäivä
20	15 Sofia, Sonja, Sohvi	16 Essi, Ester, Esteri	17 Maila, Maisa, Rebekka	18 Erkki, Eero, Eerika ★ Helatorstai	19 Emma, Emilia, Milla ●	20 Lilja, Karoliina	21 Konsta, Kosti 🇫🇮 Kaatuneitten muistopäivä
21	22 Hemmo, Hemminki	23 Lyyli, Lyydia	24 Tuukka, Touko	25 Urpo	26 Minna, Vilma, Miina	27 Ritva ●	28 Alma ★ Helluntaipäivä
22	29 Oliver, Olivia, Oiva	30 Pasi	31 Helka, Helga			HUHTIKUU Vk MA TI KE TO PE LA SU 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30	KESÄKUU Vk MA TI KE TO PE LA SU 22 23 24 25 26 27 28 29 30 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

KESÄKUU

Vk

MA

TI

KE

TO

PE

LA

SU

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

Kesäkuu 2023

Aro

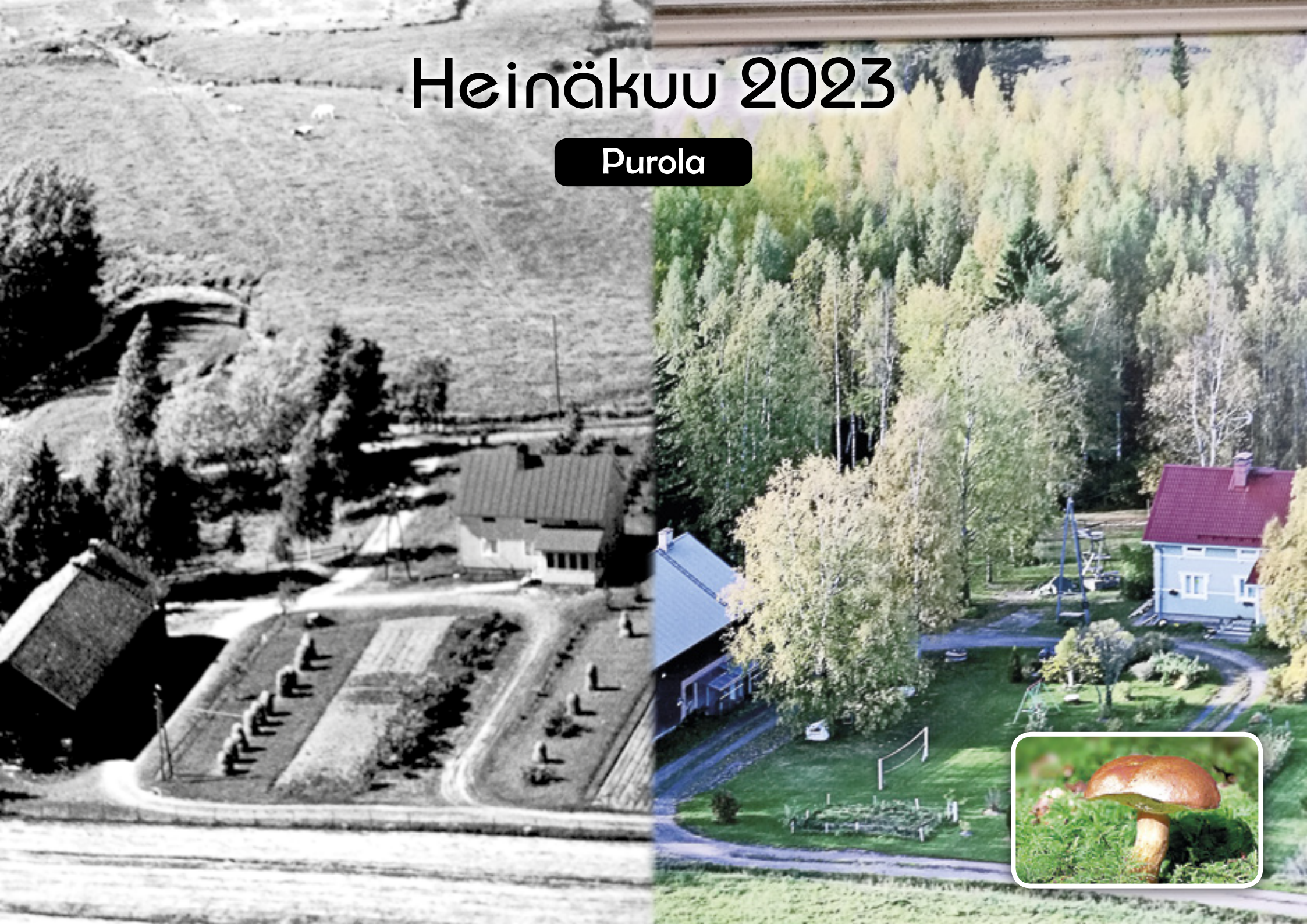

Ulriksnäsin tilasta lohkottiin Aro-niminen tila kodiksi Kallosen perheelle. Antton Kallonen ja lapset Toivo, Saimi ja Lyyli sekä Anttonin sisaret Katri ja Anna asuivat rakennustöiden ajan Ulriksnäsin alituvassa. Vapo-niminen hevonen on jäänyt erityisesti monen mieleen. Naapuriapua annettiin hyvillä mielin.

Kuvassa 1940-luvun lopulla tilalle rakennettu saunarakennus. Pellot on ostettu takasin rajanaapureille, talo on kunnostettu ja siinä asustaa nykyisin nuori lapsiperhe.

Juhannus oli Karjalassa tärkeä vuotuisjuhla. Varsinkin Karjalankannaksella kokkoja rakennettiin monenlaisia: ootuskokko, havukokko ja säärkokoksi rakennettu ukkokokko. Juhannuksena mentiin piirileikkiä ennen tanssien yleistymistä. Juhannuskoivot tuotiin koristamaan pihtipieliä. Juhannuksena voi tehdä taikoja, jotka tähtäsivät naimaonneen tai karjaonneen.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
22	TOUKOKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 18 1 2 3 4 5 6 7 19 8 9 10 11 12 13 14 20 15 16 17 18 19 20 21 21 22 23 24 25 26 27 28 22 29 30 31	HEINÄKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 26 27 28 29 30 31 27 3 4 5 6 7 8 9 28 10 11 12 13 14 15 16 29 17 18 19 20 21 22 23 30 24 25 26 27 28 29 30 31 31		1 Teemu, Nikodemus	2 Venla	3 Viola, Orvokki	4 Toivo ★ Pyhän Kolmin. p. Puolustusvoimain lippujuhlan päivä ○
23	5 Sulevi	6 Kyösti, Kustaa	7 Suvi, Roope, Robert	8 Salomo, Salomon	9 Ensio	10 Seppo ●	11 Impi, Immi
24	12 Esko	13 Raili, Raila	14 Pihla, Kielo	15 Vieno, Moona, Viena	16 Päivi, Päivikki, Päivä	17 Urho	18 Tapio ●
25	19 Siiri	20 Into	21 Ahti, Ahto Kesäpäivänseisaus	22 Paula, Pauliina, Liina	23 Aatu, Aatto, Aadolf	24 Juha, Jukka, Janne ★ Juhannuspäivä Suomen lipun päivä	25 Uuno
26	26 Jorma, Jarmo, Jarkko ●	27 Elvi, Elviira	28 Leo	29 Pekka, Petri, Petra	30 Päivö, Päiviö		

Heinäkuu 2023

Purola

Emäntä Hilda Airikan perheen evakkomatka johti Koiviston Makslahdesta ensin Perniöön ja sieltä Ohkolaan. Perheeseen kuului Hildan kolme poikaa sekä tytär ja tyttären tytär. He saivat väliaikaisen asunnon Jaakkolan talosta. Jaakkolan tilasta heille lohkottu asutustila nimettiin Purolaksi. Se käsitti kotipalstan 10 hehtaaria ns. Kylmäojan alueelta ja niitty-/metsäalan 15 hehtaaria. Hildan vanhimmat pojat Topias ja Vilho, jotka olivat jo Makslahdella hoitaneet kotitilaa isänsä kuoleman jälkeen, ottivat vastuun tilanhoidosta myös Ohkolassa. Kaksikerroksinen rintamamiestalo valmistui 1948 ja navetta- ja vajarakennus 1949 sekä sauna 1952. Talossa asuivat Hilda-mummo, Topias Saaga-vaimonsa kanssa sekä Vilho, Linda ja heidän lapsensa. Uudisraivattu pelto saatiin tuottavaksi kovalla työllä. Nykyisin talon ja Purolan tilan Keravanjärventien varressa asuttaa Vilhon tyttären tytär Jenni perheineen. Karjalan kankaan tattimaat ovat jääneet tärkeäksi muistoksi Airikan perheelle. Sienestys, marjastus ja kaikenlainen luonnonantimien hyödyntäminen ovat tärkeä osa karjalaista perintöä.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
26	KESÄKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 22 1 2 3 4 23 5 6 7 8 9 10 11 24 12 13 14 15 16 17 18 25 19 20 21 22 23 24 25 26 26 27 28 29 30	ELOKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 31 1 2 3 4 5 6 32 7 8 9 10 11 12 13 33 14 15 16 17 18 19 20 34 21 22 23 24 25 26 27 35 28 29 30 31				1 Aaro, Aaron	2 Maija, Maria, Mari
27	3 Arvo ○	4 Ulla, Ulpu	5 Unto, Untamo	6 Esa, Esaias Eino Leinon päivä, runon ja suven päivä	7 Klaus, Launo	8 Turo, Turkka	9 Jasmin, Jade, Nanna
28	10 Saimi, Saima ●	11 Noora, Elli, Nelli	12 Hermanni, Herkko	13 Joel, Ilari, Lari	14 Alisa, Aliisa	15 Rauni, Rauna	16 Reino, Rene
29	17 Ossi, Ossian ●	18 Riikka	19 Sari, Saara, Sara	20 Maarit, Reetta, Marketta	21 Hanna, Johanna, Jenni	22 Leena, Matleena	23 Oili, Olga
30	24 Tiina, Kirsi, Kirsti	25 Jaakko, Jimi, Jaakob	26 Martta ●	27 Heidi Unikeonpäivä	28 Atso	29 Olli, Olavi, Oula	30 Asta
31	31 Helena, Elena						

Elokuu 2023

Koivumäki

Koivistolta Humaljoen Tienristiltä lähti evakkomatkalle Simo ja Anna-Helena Villan perhe, lapset Aalto, Ilma ja Impi. He tulivat Perniön kautta Ohkolaan, jossa Koivumäki niminen tila lohkottiin heille Myllylän tilasta. Kun Aalto pääsi sodasta asettui hän viljelemään Koivumäkeä.

Mies ja hevonen olivat tärkeät avut, kun kantoja irrotettiin pellosta ja käsityövälinein rakennettiin taloa, navettaa ja saunaa. Luontaistaloudessa kun elettiin, niin omavaraisesti pärjättiin vähällä. Aallon poika Paavo asuu taloa nyt. Hän on kunnostanut vanhan talon ja perinteitä kunnioittaen säästänyt vanhaa.

Evakkomatkan muistona on vanha piironki. Myös kangaspuut ovat tehneet evakkomatkan.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
31		1 Maire ○	2 Kimmo	3 Nea, Linnea, Vanamo	4 Veera	5 Salme, Sanelma	6 Toimi, Keimo
32	7 Lahja	8 Sylvi, Sylvia, Silva ●	9 Erja, Eira, Nadja	10 Lauri, Lasse, Lassi	11 Sanna, Susanna, Sanni	12 Kiira, Klaara	13 Jesse, Okko
33	14 Onerva, Kanerva	15 Marja, Jaana, Marjo	16 Aulis ●	17 Verner, Venni	18 Leevi	19 Mauno, Maunu	20 Sami, Samuli, Samu
34	21 Soini, Veini	22 Iivari, Iivo	23 Signe, Varma	24 Perttu, Bertta ●	25 Loviisa	26 Ilmi, Ilma, Ilmatar 🇫🇮 Suomen luonnon p.	27 Rauli
35	28 Tauno	29 Iina, Iines, Inna	30 Eemeli, Eemil, Eemi	31 Arvi ○		HEINÄKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 26 3 4 5 6 7 8 1 2 27 3 4 5 6 7 8 9 10 28 10 11 12 13 14 15 16 17 29 17 18 19 20 21 22 23 24 30 24 25 26 27 28 29 30 31 31 31	SYYSKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 35 36 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30

Syyskuu 2023

Metsämaa - Mäntylä - Kakarila - Metsäpelto

Kakarilan tilasta Metsäkulmalla lohkottiin kolme tilaa: Metsämaa Toivo Rostin perheelle, Mäntylä Vilhelmi Kolille ja Metsäpelto Kaarlo ja Ilona Kolille kolmen lapsensa kanssa. Kakarilan tilan päärakennus ja osa viljelymaista jäi Hugo Suurhaskon perheelle. Käytännössä Kakarilan viljelymaat menivät kokonaan siirtolaisasutukseen, koska tilan pääasiallinen toimeentulo ei tullut maanviljelyksestä.

Kuvassa Kakarilan päärakennus vuodelta 1906. Ennen tie kulki Kakarilan kautta Metsämaalle, Metsäpeltoon ja aina Hirvihaaraan saakka. Kuvassa näkyvän metsäalueen läpi kulkee nyt valtatie 25.

Asta ja Unto Kolin vintiltä löytyivät vanhat monot, jotka ovat olleet käytössä evakkomatkan aikana.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
35	ELOKUU Vk MA TI KE TO PE LA SU 31 1 2 3 4 5 6 32 7 8 9 10 11 12 13 33 14 15 16 17 18 19 20 34 21 22 23 24 25 26 27 35 28 29 30 31	LOKAKUU Vk MA TI KE TO PE LA SU 39 1 2 3 4 5 6 7 8 40 9 10 11 12 13 14 15 41 16 17 18 19 20 21 22 42 23 24 25 26 27 28 29 43 30 31 44			1 Pirkka	2 Sinikka, Sini, Justus	3 Soile, Soili, Soila
36	4 Ansa	5 Roni, Mainio Yrittäjän päivä	6 Asko, Felix	7 Miro, Milo, Arho	8 Taimi	9 Vertti, Isto, Eevert	10 Kalevi, Kaleva
37	11 Santeri, Santtu, Sandra	12 Vilja, Valma	13 Orvo	14 Iida, Isla, Iita	15 Sirpa	16 Hilla, Hellevi, Hillevi	17 Aila, Aili
38	18 Tytti, Tyyne, Tyyni	19 Reija	20 Varpu, Vaula	21 Mervi	22 Mauri	23 Minja, Miisa, Mielikki Syyspäiväntaus	24 Alvar, Auno
39	25 Kullervo	26 Kuisma	27 Vesa	28 Arja, Lenni	29 Mikko, Mika, Mikael	30 Siru, Sirja, Sorja	

Lokakuu 2023

Myllypelto - Mäntyrinne

Kälvälän pariskunta Helvi ja Juhana tulivat Myllypellon tilalle sodan jälkeen kaksostyttyjensä kanssa. He asuivat ensin naapuritontin Myllytuvassa ja 1950-luvun alussa muuttivat rakentamaansa tyypilliseen rintamamiestaloon. Navetasta oli tehty melko iso, peltoja oli kymmenkunta hehtaaria. Naapurin Mäntyrinne-nimisen tilan asutti Emil Kasurinen perheineen. Tilat on lohkottu Ali-Ollinan tilasta.

1990-luvun lopulla kaksi kolmekymppistä hortonomipariskuntaa oli etsinyt tilaa pitkin Uuttamaata ja Etelä-Hämettä jo kolmisen vuotta, kun tässä tuntuivat kaikki osuvan paikoilleen: sopiva etäisyys kaikkien työpaikoista Helsingistä, Keravalta ja Mäntsälästä, hyvässä kunnossa olevat rakennukset, etelärinnepellot ja kastelumahdollisuus sekä kaunis, kiva paikka. Vielä piti jännittää, myyvätkö tyttäret Marjatta ja Mirjam tilan juuri meille. Elina ja Matti Vuori asettuivat vanhaan asuintaloon ja toinen pariskunta Eija Keski-Korpela ja Hannu Roos rakensivat uuden kotitalon naapuri Ritva Kasuriselta ostamansa pellon laidalle.

Marjatta Perttilän (os. Kälvälä) muistona on evakkomatalla Perniössä opettajaltaan saama mandoliini ja kärrynpyörä, joka on niiden kärryjen etupyörä, joilla evakkomatkaa tehtiin hevosella äidin ollessa ohjaksissa. Isä oli rintamalla.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
39	SYYSKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 35 1 2 3 36 4 5 6 7 8 9 10 37 11 12 13 14 15 16 17 38 18 19 20 21 22 23 24 39 25 26 27 28 29 30	MARRASKUU VK MA TI KE TO PE LA SU 44 1 2 3 4 5 45 6 7 8 9 10 11 12 46 13 14 15 16 17 18 19 47 20 21 22 23 24 25 26 48 27 28 29 30					1 Rauno, Rainer, Raine ★ Mikkelinpäivä 🇫🇮 Miina Sillanpään p., kansalaisvaikutt. p.
40	2 Valio	3 Raimo	4 Saija, Saila, Frans	5 Inka, Inkeri	6 Pinja, Minttu	7 Pirjo, Pirkko, Birgitta	8 Hilja
41	9 Ilona	10 Aleksi, Aleksis 🇫🇮 Aleksis Kiven p., suomal. kirjall. p.	11 Otso, Ohto	12 Aarre, Aarto	13 Tanja, Taina, Taija	14 Elsa, Elsi, Else	15 Helvi, Heta
42	16 Sirkka, Sirkku, Stella	17 Saana, Saaga, Saini	18 Satu, Luka, Luukas	19 Uljas	20 Kasper, Jasper, Jesper	21 Ursula	22 Anja, Anita, Anniina
43	23 Severi	24 Rasmus, Asmo 🇫🇮 YK:n p.	25 Sointu	26 Nina, Amanda, Ninni	27 Helli, Hellä, Hellin	28 Simo	29 Alfred, Urmas Kesäaika päättyy
44	30 Eila	31 Arto, Arttu, Artturi					

Marraskuu 2023

Mäntyrinne - Metsäpirtti - Rajala - Kivikulma - Kantola

Näihin maisemiin Metsäkulmalla, Järvelän tilan maille, rakentui viisi eri tilaa, kun Gabriel (kuoli evakkomatkan aikana) ja Karoliina Hovin aikuiset lapset Bryynof, Armas, Arvi, Aino ja Jalmari perheineen rakensivat kodit. 30 hehtaarin maa-alue jaettiin viiteen osaan. Aluksi joukko asui Järvelän alituvassa, joka sitten siirrettiin tien toiselle puolelle. Kuvassa pieni pätkä vanhaa Hyvinkäälle johtavaa tietä ennen tien 25 rakentamista. Muistona evakkomatkalta on haulikko, toimiva metsästysase edelleen. Sekä Arabian lautanen.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
44	LOKAKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 39 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	JOULUKUU vk MA TI KE TO PE LA SU 48 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31	1 Pyr, Lyly	2 Topi, Topias	3 Terho	4 Hertta ★ Pyhäinpäivä	5 Reima ●
45	6 Mimosa 🇫🇮 Ruotsalaisuuden p., Kustaa Aadolfin p.	7 Taisto, Erin	8 Aatos	9 Teuvo, Teo	10 Martti	11 Panu	12 Virpi 🇫🇮 Isänpäivä
46	13 Kristian, Ano ●	14 Iiris	15 Janina, Janika, Janette	16 Aarne, Aarno, Aarni	17 Eino, Einari	18 Max, Tenho, Jousia	19 Liisa, Elisa, Elise
47	20 Jari, Jalmari 🇫🇮 Lapsen oikeuksien p. ●	21 Hilma	22 Silja, Seela, Cecilia	23 Ismo	24 Lempi, Sivi, Lemmikki	25 Katja, Kaija, Kaisa	26 Sisko
48	27 Hilkka ○	28 Heini, Kaisla	29 Aimo	30 Antti, Atte, Antero			

Joulukuu 2023

Kuusela

Eino ja Rauha Peussa tulivat evakkoina Ohkolaan Kivistönkulmalle. Tila lohkottiin Mäki-Hemmilästä. Mukana oli kuudesta lapsesta neljä, eli Raili, Erkki, Matti ja Kyösti. Vanhimmat tyttäret Kirsti ja Hellä olivat jo omillaan ja asettuivat asumaan muualle. Mukana oli muutama laukku, hevonen ja kärret sekä pari-kolme lehmää kärrien takana, kaikki muu jäi Koiviston Makslahdelle.

Evakkomatkaa tehtiin kahdesti, ensin Talvisodan takia, jonka päätyttyä välirauhan aikana he palasivat takaisin kotiin Koivistolle. Lapsista Raili syntyi evakkomatalla Orivedellä keväällä 1940.

Koivistolla ehdittiin aloittaa palaneen kodin ja maatilan kunnostustyöt, ennen kuin tuli uusi lähtö ja sitten ei enää koskaan Koivistolle asumaan palattu. Toinen evakkomatka suuntautui ensin Turun seudulle ja 1947 Ohkolaan.

Tilalla oli valmiina vanha, pieni kaksihuoneinen talo ja ulkorakennus. Vuonna 1952 alettiin pääosin itse rakentaa uutta, nykyistä päärakennusta sekä talousrakennuksia: navetta, puimala ja saunarakennus. Päärakennus valmistui 1953. Perhe alkoi Ohkolassa viljellä maata ja pitää lypsytilaa. Lehmiä oli alle kymmenen. Alkuvuosina hevosia oli kaksi, joista Helmi-hevonen oli perheen mukana Koivistolta asti.

Ohkolaan asettui siirtolaiseksi myös muita koivistolaisia, joiden kanssa pidettiin yhteyttä ja kyläiltiin toinen toisillaan. Elämä oli vaatimatonta ja työntäyteistä.

Einon ja Rauhan kuoltua Kuusela jäi Matti-pojalle, jonka kuoltua tila siirtyi heidän Raili-tyttärensä lapsille. Päätilaa omistaa ja asuttaa nykyään Railin Hanna-tytär miehensä kanssa.

Vk	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	Lauantai	Sunnuntai
48	MARRASKUU vk ma ti ke to pe la su 44 1 2 3 4 5 45 6 7 8 9 10 11 12 46 13 14 15 16 17 18 19 47 20 21 22 23 24 25 26 48 27 28 29 30	TAMMIKUU vk ma ti ke to pe la su 1 1 2 3 4 5 6 7 2 8 9 10 11 12 13 14 3 15 16 17 18 19 20 21 4 22 23 24 25 26 27 28 5 29 30 31			1 Oskari, Oskar	2 Unna, Anelma	3 Meri, Vellamo ★ 1. adventtisunn.
49	4 Airi, Aira	5 Selma ●	6 Niko, Niilo, Niklas 🇫🇮 ★ Itsenäisyysp.	7 Sampsä	8 Kyllikki 🇫🇮 Sibeliuksen päivä, suomal. musiikin p.	9 Anne, Anna, Anni	10 Jutta
50	11 Daniel, Tatu, Taneli	12 Tuovi	13 Seija ●	14 Jouko	15 Heimo, Nooa	16 Aada, Auli, Aulikki	17 Raakel
51	18 Aapo, Rami	19 Iiro, Iikka, Iisakki ●	20 Benjamin, Kerkko	21 Tomi, Tuomas, Tommi	22 Raafael Talvipäivänseisäus	23 Noel, Senni	24 Eeva, Aatami
52	25 ★ Joulupäivä	26 Tapani, Teppo, Tahvo ★ Tapaninpäivä	27 Hannu, Hannes, Hans ○	28 Piia Viattomien lasten p.	29 Rauha	30 Taavi, Taavetti	31 Silvo, Sylvester

Kalenteri on rakennettu laajalla yhteistyöllä tilusten nykyisten ja entisten omistajien kanssa.

Erityiskiitos Toivo Vilja, Tero Rantanen, Ilpo Lemetyinen, Aimo Ahtiainen, Kalervo Hovi, Vieno Vilenius, Paavo ja Laina Suurhasko, Asta ja Unto Koli, Mikko ja Pauliina Johansson, Ritva Lindfors, Virve Serkosalmi, Pirjo Raitasaari, Paavo Villa, Heikki Vaara, Raija Kurki, Riitta Wulff- Mäkelä, Niina Mansikkasalo, Marvi Uusitalo, Marko Lainio, Esa ja Juha Tetri, Aino, Risto ja Tarja Mäkeläinen, Elina Vuori, Marjatta Perttilä, Hanna Pitkämäki, Raili Peussa, Asko ja Arja Alanko, Anna-Maija Kajander ja Eija Hynninen perimätiedon muisteluun ja tallentamiseen sekä kuvien hankintaan osallistumisesta.

Parhaamme mukaan olemme pyrkineet historiaa tallentamaan, niin kuin asiat ovat oikeasti tapahtuneet. Jos kuitenkin havaitset puutteita, virheitä tai jotakin lisättävää, niin kerro siitä ohkolansanommat@gmail.com -osoitteeseen.

OP Ylä-Uusimaa

Kalenterin tekemisessä on Ohkolan Kyläyhdistystä taloudellisesti tukenut Mäntsälän Osuuspankki.

"Yli 100-vuotias Mäntsälän Osuuspankki yhdistyy Askolan, Kärkölän, Pukkilan ja Orimattilan osuuspankkien kanssa 1.1.2023 alkaen. Yhdessä olemme Ylä-Uudenmaan Osuuspankki. OP Ylä-Uusimaa tulee jatkossakin tukemaan paikallisia hankkeita."

Kolkan mammalla oli tapana sanoa, jos tuli vastoinikäymisiä:
"Johan mie sanon, no, juon mie ainki kohvii".

Mummo lohduttaa neitokaista, jolta on jotain kadonnut:
"Kylhä se löytyy, enneku uudelleen kattoo!"

Taitto Tarja Välimäki / SiistitSivut, Paino PrintHaus Oy